

Enquête kiezers buiten Nederland

In opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken
en Koninkrijksrelaties

Markteffect
Juli 2021

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft aan onderzoeksbureau Markteffect gevraagd te ondersteunen bij uitzetten van een enquête onder de in het buitenland woonachtige Nederlanders, die waren geregistreerd om te kunnen stemmen voor de recente Tweede Kamerverkiezing van maart 2021.

Bij de ondersteuning zijn de volgende specificaties van toepassing:

1. De vragen zoals gebruikt in de online enquête zijn opgesteld en aangeleverd door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Na een controle op validiteit zijn eventuele aanpassingen gedaan na overleg met de opdrachtgever;
2. Marktonderzoeksbureau Markteffect heeft vervolgens de vragenlijst geprogrammeerd ten behoeve van de online datacollectie. Deze vragenlijst is door middel van een digitale link gedeeld met de opdrachtgever;
3. In opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft de gemeente Den Haag 87.194 voor de afgelopen Tweede Kamerverkiezing geregistreerde Nederlanders (van wie een e-mailadres bekend was), per mail uitgenodigd om deel te nemen aan de enquête;
4. Markteffect heeft de data verzameld, gecontroleerd, geanalyseerd en verwerkt in een pdf rapportage met figuren en tekstuele ondersteuning.

Wij danken het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties hartelijk voor het vertrouwen en de prettige samenwerking. Voor vragen of nadere analyses zijn wij graag voor u beschikbaar.

Markteffect B.V.

1. Opbouw & inleiding rapportage

Verantwoording en betrouwbaarheid

Vanuit de gemeente Den Haag zijn uitnodigingsmails verzonden naar 87.194 in het buitenland woonachtige geregistreerde Nederlanders.

In totaal hebben 31.431 respondenten de onderzoek online enquête ingevuld. Met deze respons zijn de antwoorden met een zekerheid van 95% en met een nauwkeurigheid van 0,4% generaliseerbaar naar de doelgroep.

Dit betekent wanneer een uitkomst uit het onderzoek 50% is, deze in werkelijkheid tussen de 49,6% en 50,4% ligt.

In de figuur rechts is de verdeling respondenten per werelddeel weergegeven. Minder dan 1% heeft geen land genoemd. Aan de hand van gegevens van de gemeente Den Haag is geverifieerd dat de responspercentages per werelddeel overeenkomen met de percentages per werelddeel van de in het buitenland woonachtige geregistreerde Nederlandse kiezers.

Tijdsplanning

Het veldwerk heeft plaatsgevonden tussen 15 juni en 19 juli 2021.

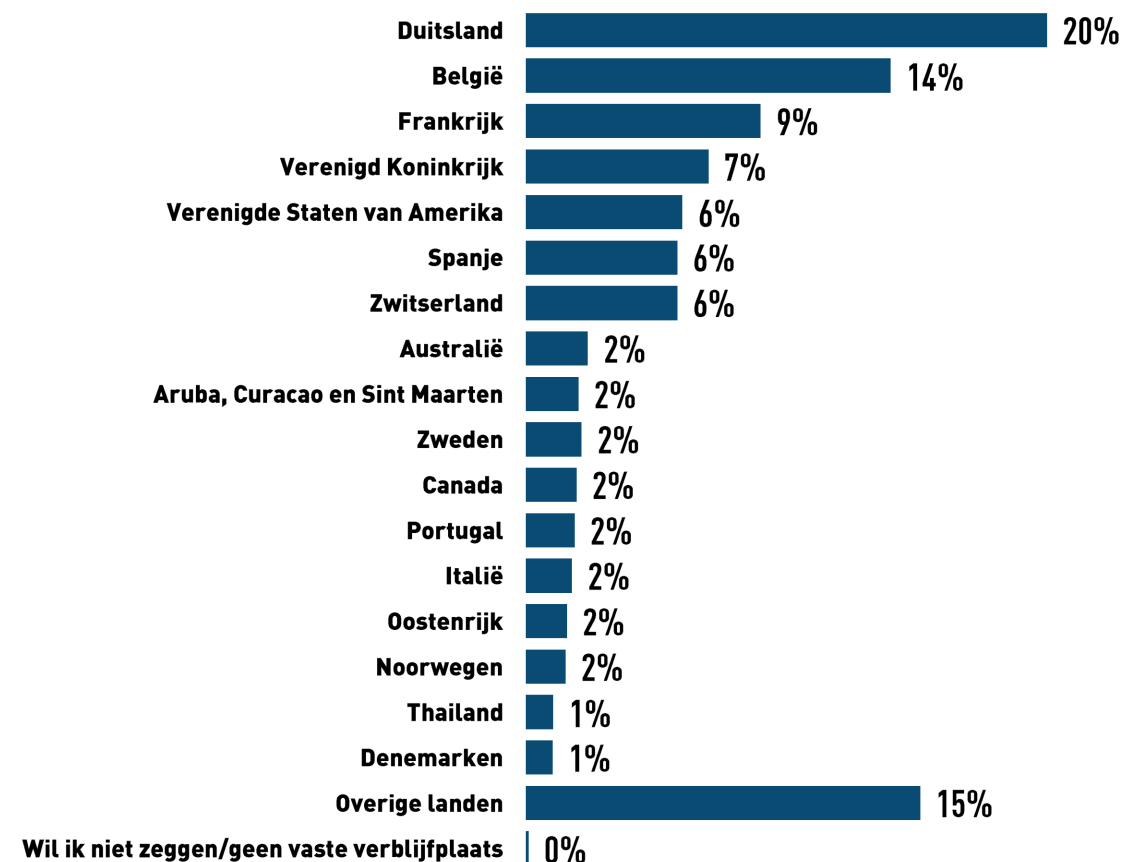
Verdeling respons per werelddeel

2. Algemene vragen

Figuur 2.1 In welk land woonde u in de aanloop naar de Tweede Kamerverkiezing van maart 2021?

Basis: alle respondenten

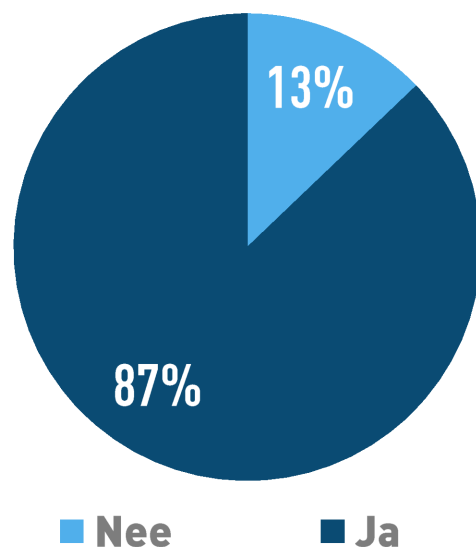
Landen waar respondenten wonen

- › Het merendeel van de respondenten was in de aanloop naar de Tweede Kamerverkiezing van maart 2021 woonachtig in Duitsland (20%) of België (14%).
- › In de figuur hiernaast worden de landen weergegeven met een respondentenaandeel van 1% of groter van alle respondenten die hebben deelgenomen aan de enquête.
- › Overige landen bestaat uit alle landen met een responsaandeel minder dan 1% per individueel land.
- › In totaal hebben respondenten uit 179 verschillende landen deelgenomen aan de enquête.
- › Iets meer dan 2% van de respondenten was in de aanloop naar de Tweede Kamerverkiezing van maart 2021 woonachtig in Aruba, Curaçao of Sint Maarten.
- › Minder dan 0,1% van de respondenten wil niet zeggen waar ze in aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen van maart 2021 woonachtig waren of had op dat moment geen vaste verblijfplaats.

2. Algemene vragen

Figuur 2.2 Heeft u bij de Tweede Kamerverkiezing van maart 2021 gestemd (per brief, met een kiezerspas of door met een machtiging iemand anders voor u te laten stemmen)?

Basis: alle respondenten

Figuur 2.3 Heeft u bij de Tweede Kamerverkiezing van maart 2021 overwogen om bij volmacht te stemmen (dus om iemand in Nederland voor u te laten stemmen)?

Basis: alle respondenten

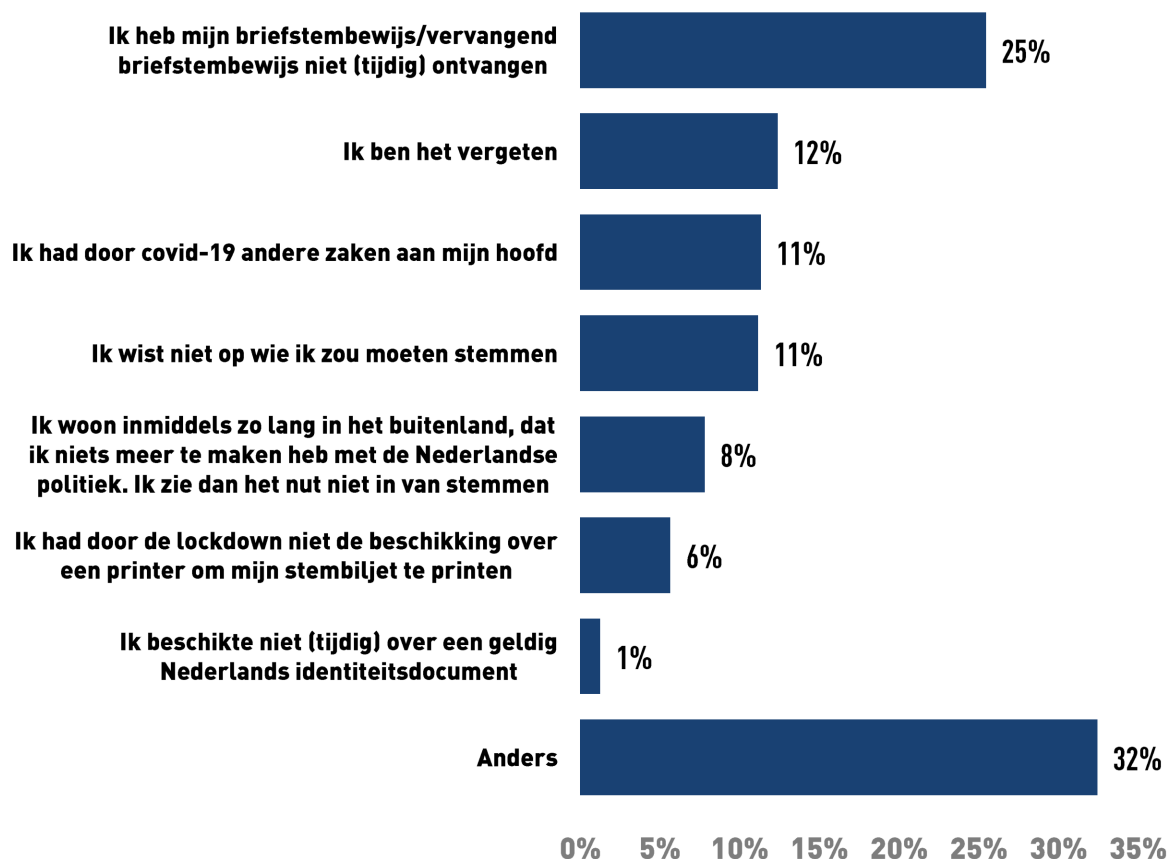
Stemmen vanuit het buitenland

- › 87% van de respondenten van de respondenten zegt een stem te hebben uitgebracht bij de afgelopen Tweede Kamerverkiezingen. Dit percentage moet met 1% naar boven worden gecorrigeerd nu bij de in figuur 2.4 opgenomen vraag blijkt dat de vraag bij figuur 2.2 kennelijk niet door alle respondenten goed is begrepen. Zie verder bij figuur 2.4;
- › 12% van de respondenten geeft aan te hebben overwogen om bij volmacht te stemmen. Ruim de helft (55%) geeft aan dit niet te willen omdat ze het stemgeheim willen behouden;
- › Het merendeel van de respondenten die hebben gekozen voor anders, geven aan: 'nee (zonder toelichting)'; 'nee, niet nodig'; 'nee, ik stem liever zelf' of 'briefstemmen is eenvoudig'.

2. Algemene vragen

Figuur 2.4 Waarom heeft u bij de Tweede Kamerverkiezing van maart 2021 niet gestemd?

Basis: alle respondenten die hebben aangeven niet te hebben gestemd bij de Tweede Kamerverkiezing van maart 2021 n=4.043

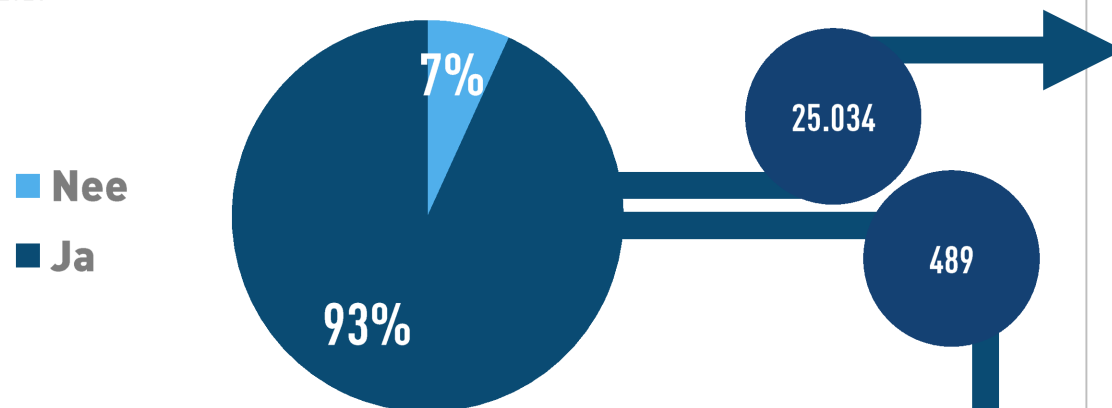
Redenen om niet te stemmen vanuit het buitenland

- › Een kwart van de respondenten die hebben aangeven niet te hebben gestemd bij de Tweede Kamerverkiezing van maart 2021 (25%), geeft aan niet gestemd te hebben, omdat ze niet (tijdig) hun briefstembewijs of vervangend briefstembewijs hebben ontvangen;
- › Ruim één op de tien respondenten die hebben aangeven niet te hebben gestemd bij de Tweede Kamerverkiezing van maart 2021 (12%), geeft aan dat zij zijn vergeten te stemmen;
- › Ook één op de tien respondenten die hebben aangeven niet te hebben gestemd bij de Tweede Kamerverkiezing van maart 2021 (11%), geeft aan dat ze door Covid-19 andere zaken aan het hoofd hadden;
- › De categorie anders namelijk is relatief groot. 5% van de respondenten die hebben aangeven niet te hebben gestemd bij de Tweede Kamerverkiezing van maart 2021, geeft hier alsnog aan wel gestemd te hebben. Waarschijnlijk is dat ze de eerdere vraag omtrent het wel of niet stemmen verkeerd geïnterpreteerd hebben.
- › De meeste overige antwoorden ingevuld bij 'anders' zijn andere bewoordingen voor de voorgelegde antwoordopties.

2. Algemene vragen

Figuur 2.5 Heeft u bij de Tweede Kamerverkiezing van maart 2021 uw stem per brief uitgebracht?

Basis: respondenten die hebben aangegeven wel gestemd te hebben bij de Tweede Kamerverkiezing van maart 2021

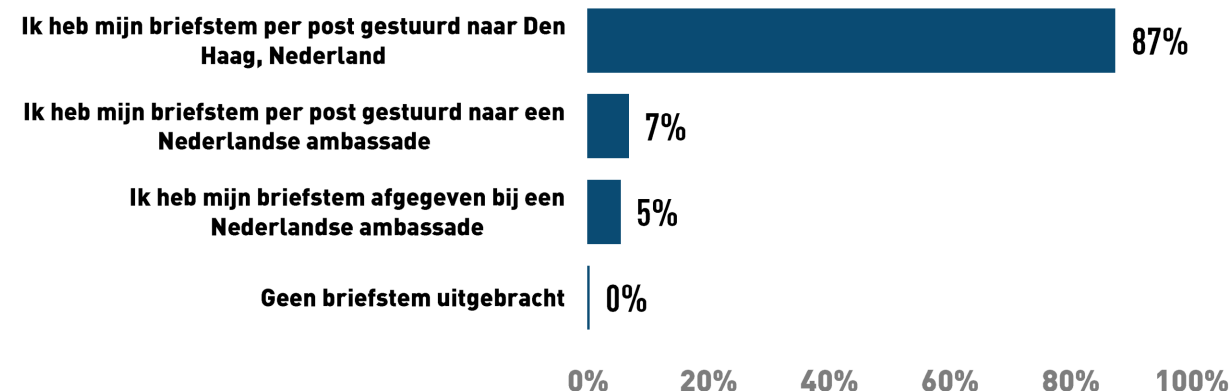

Manier van stemmen

- › Ruim negen op de tien (93%) respondenten die hebben aangegeven wel gestemd te hebben bij de Tweede Kamerverkiezing van maart 2021, zeggen per brief te hebben gestemd;
- › Bijna negen op de tien respondenten die aangeven niet in Aruba, Curaçao en Sint Maarten te wonen en aangeven wel gestemd te hebben (87%), geven aan de briefstem per post naar Den Haag te hebben gestuurd;
- › Respondenten die aangeven in Aruba, Curaçao en Sint Maarten te wonen en aangeven wel gestemd te hebben, hebben in de meeste gevallen (90%) hun briefstem afgegeven bij de lokale Nederlandse Vertegenwoordiger.

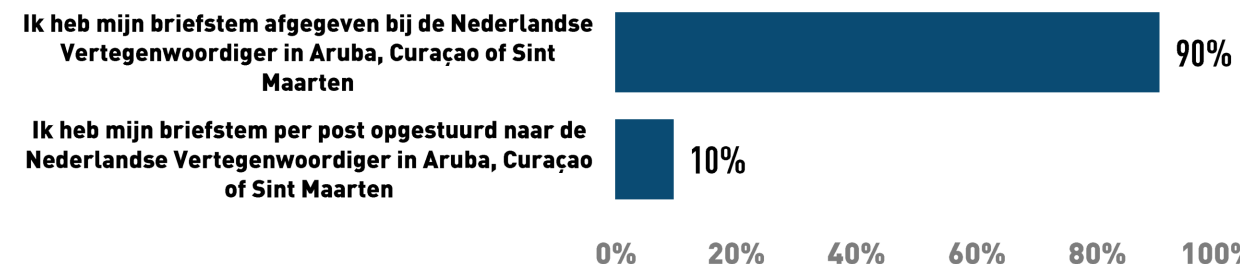
Figuur 2.6 Hoe heeft u bij de Tweede Kamerverkiezing van maart 2021 uw briefstem uitgebracht?

Basis: respondenten, niet woonachtig in Aruba, Curaçao of Sint Maarten, die hebben aangegeven per brief te hebben gestemd

Figuur 2.7 Hoe heeft u bij de Tweede Kamerverkiezing van maart 2021 uw briefstem uitgebracht?

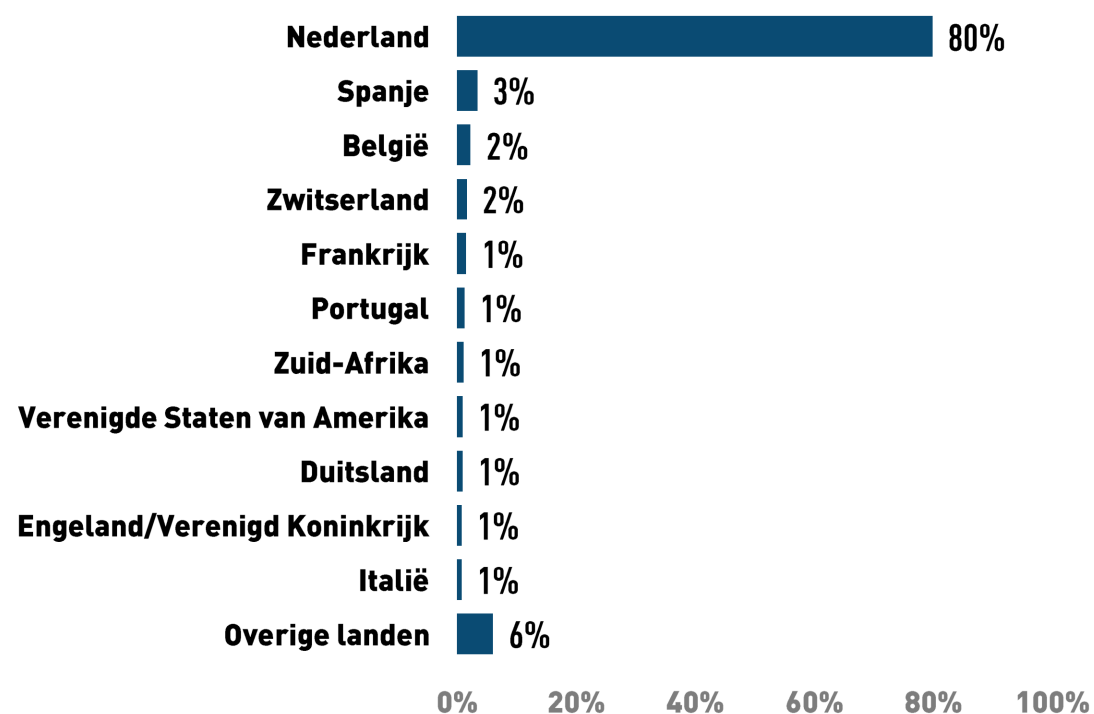
Basis: respondenten, woonachtig in Aruba, Curaçao of Sint Maarten, die hebben aangegeven per brief te hebben gestemd

2. Algemene vragen

Figuur 2.8 Indien u bij de Tweede Kamerverkiezing van maart 2021 vanuit een ander land uw briefstem heeft uitgebracht dan vanuit het land waar u in de aanloop naar de Tweede Kamerverkiezing woonde, vul dan hier het land in van waaruit u uw briefstem heeft uitgebracht?

Basis: respondenten die hebben aangegeven per brief te hebben gestemd en dat vanuit een ander land te hebben gedaan dan waar zij in aanloop naar de Tweede Kamerverkiezing woonde.

Briefstem uitgebracht in ander land

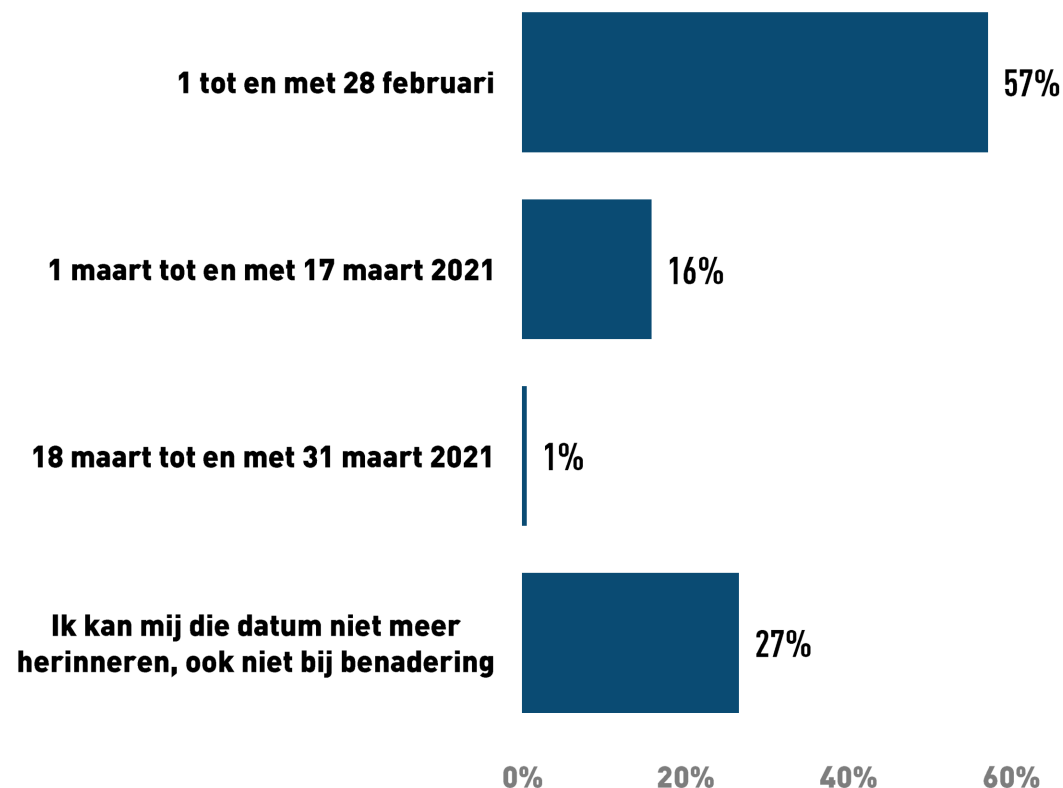
- › 80% van de respondenten, die hebben aangegeven per brief te hebben gestemd en dit vanuit een ander land hebben gedaan dan waar zij in aanloop naar de Tweede Kamerverkiezing woonde, geeft aan de briefstem vanuit Nederland te hebben uitgebracht.
- › 3% van de respondenten, die hebben aangegeven per brief te hebben gestemd en dit vanuit een ander land te hebben gedaan dan waar zij in aanloop naar de Tweede Kamerverkiezing woonde, geeft aan de briefstem vanuit Spanje te hebben uitgebracht, 2% vanuit Zwitserland, 2% vanuit België, 1% vanuit Frankrijk, 1% vanuit Portugal, 1% vanuit Zuid-Afrika, 1% vanuit de Verenigde Staten, 1% vanuit Duitsland, 1% vanuit Engeland/Verenigd Koninkrijk en 1% vanuit Italië
- › De landen verzameld onder de noemer 'overige landen' worden individueel minder dan 1% genoemd.
- › Onder 'overige landen' worden de volgende landen genoemd: Aruba, Curaçao en Sint Maarten; Afghanistan; Argentinië; Armenië; Canada; Denemarken; Filipijnen; Griekenland; Hongarije; Hong Kong; India; Indonesië; Japan; Luxemburg; Nepal; Oman; Oostenrijk; Polen; Rusland; Taiwan; Tanzania; Thailand; Zweden.

2. Algemene vragen

Figuur 2.9 Vul hier de datum in waarop u uw briefstem heeft verzonden?

Basis: respondenten, niet woonachtig in Aruba, Curaçao of Sint Maarten, die hebben aangegeven per brief te hebben gestemd

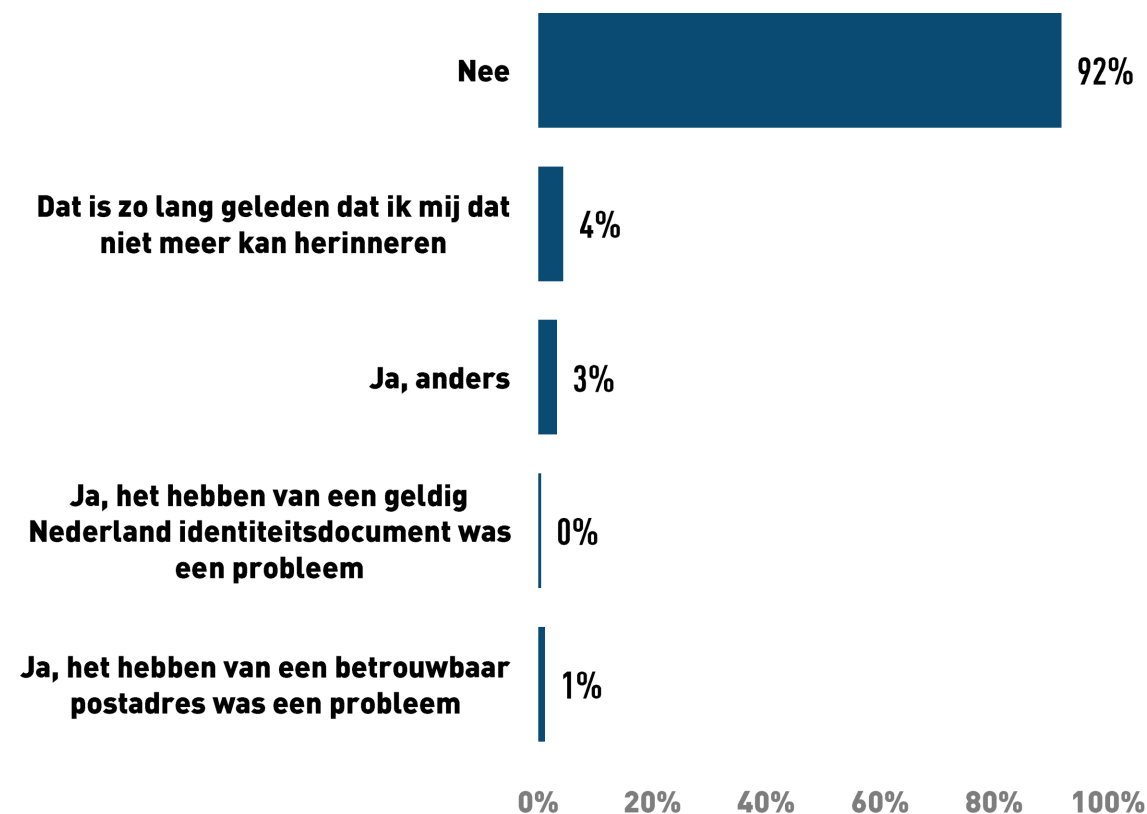
Datum van stemmen

- › 57% van de respondenten, niet woonachtig in Aruba, Curaçao of Sint Maarten en die hebben aangegeven per brief te hebben gestemd, geeft aan hun briefstem in februari te hebben verzonden;
- › 16% van de respondenten, niet woonachtig in Aruba, Curaçao of Sint Maarten en die hebben aangegeven per brief te hebben gestemd, geeft aan de briefstem tussen 1 en 17 maart te hebben verzonden;
- › Minder dan 1% van de respondenten, niet woonachtig in Aruba, Curaçao of Sint Maarten en die hebben aangegeven per brief te hebben gestemd, geeft aan de briefstem na 17 maart te hebben verzonden;
- › Ongeveer een kwart van de respondenten, niet woonachtig in Aruba, Curaçao of Sint Maarten en die hebben aangegeven per brief te hebben gestemd, (27%) kan zich de datum van versturen niet meer herinneren.

2. Algemene vragen

Figuur 2.10 Heeft u belemmeringen ervaren toen u zich registreerde om vanuit het buitenland te stemmen?

Basis: alle respondenten

Belemmeringen bij het registreren

- › Ruim negen op de tien respondenten (92%) geven aan geen belemmeringen te hebben ervaren bij het registreren;
- › 4% van de respondenten geeft aan dat dat zo lang geleden is, dat ze zich dat niet meer kunnen herinneren.

Vragenlijst

* S001

Woonde u in de aanloop naar de Tweede Kamerverkiezing van maart 2021 in Aruba, Curaçao of Sint Maarten?

Ja

Nee

* S002

In welke land woonde u in de aanloop naar de Tweede Kamerverkiezing van maart 2021?

Zichtbaar als S001 = "Nee"

* V001

Heeft u bij de Tweede Kamerverkiezing van maart 2021 gestemd (per brief, met een kiezerspas of door met een machtiging iemand anders voor u te laten stemmen)?

Ja

Nee

alle respondenten

* V002

Heeft u bij de Tweede Kamerverkiezing van maart 2021 overwogen om bij volmacht te stemmen (dus om iemand in Nederland voor u te laten stemmen)?

Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

Ja

Nee, ik doe dat nooit. Ik wil persoonlijk stemmen en niet mijn stemgeheim prijsgeven

Nee, door covid-19 was er niemand die voor mij in Nederland naar het stemlokaal kon of wilde gaan

Nee, ik ken niemand in Nederland die ik dat toevertrouw

Nee, ik heb er niet (meer) aan gedacht

Nee, ik wist niet hoe dat moest

Nee, ik wist niet dat dat kon

Anders, namelijk:

alle respondenten

Vragenlijst

V003

Waarom heeft u bij de Tweede Kamerverkiezing van maart 2021 niet gestemd?

Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

Ik woon inmiddels zo lang in het buitenland, dat ik niets meer te maken heb met de Nederlandse politiek. Ik zie dan het nut niet in van stemmen

Ik wist niet op wie ik zou moeten stemmen

Ik had door covid-19 andere zaken aan mijn hoofd

Ik heb mijn briefstembewijs/vervangend briefstembewijs niet (tijdig) ontvangen

Ik beschikte niet (tijdig) over een geldig Nederlands identiteitsdocument

Ik had door de lockdown niet de beschikking over een printer om mijn stembiljet te printen

Ik ben het vergeten

Anders, namelijk:

Zichtbaar als V001 = "Nee"

V004

Heeft u bij de Tweede Kamerverkiezing van maart 2021 uw stem per brief uitgebracht?

Ja

Nee

Zichtbaar als V001 = "Ja"

*ACS005a

Hoe heeft u bij de Tweede Kamerverkiezing van maart 2021 uw briefstem uitgebracht?

Ik heb mijn briefstem afgegeven bij de Nederlandse Vertegenwoordiger in Aruba, Curaçao of Sint Maarten

Ik heb mijn briefstem per post opgestuurd naar de Nederlandse Vertegenwoordiger in Aruba, Curaçao of Sint Maarten

Zichtbaar als S001= "Ja" en V004= "Ja"

ACS005b

Indien u bij de Tweede Kamerverkiezing van maart 2021 vanuit een ander land uw briefstem heeft uitgebracht dan vanuit het land waar u in de aanloop naar de Tweede Kamerverkiezing woonde, vul dan hier het land in van waaruit u uw briefstem heeft uitgebracht

Zichtbaar als S001= "Ja" en V004= "Ja"

*V005a

Hoe en wanneer heeft u bij de Tweede Kamerverkiezing van maart 2021 uw briefstem uitgebracht?

Ik heb mijn briefstem per post gestuurd naar Den Haag, Nederland. En wel op:

Ik heb mijn briefstem per post gestuurd naar een Nederlandse ambassade. En wel op:

Ik heb mijn briefstem afgegeven bij een Nederlandse ambassade. En wel op:

Geen briefstem uitgebracht

Zichtbaar als S001= "Nee" en V004= "Ja"

Vragenlijst

V005b

Vul hier de datum in waarop u uw briefstem heeft verzonden.

Zichtbaar als S001= "Nee" en V004= "Ja"

V005b_escape

Ik kan mij die datum niet meer herinneren, ook niet bij benadering

{V005a} ↔ 'none' and {V005a} notempty

V005c

Indien u bij de Tweede Kamerverkiezing van maart 2021 vanuit een ander land uw briefstem heeft uitgebracht dan vanuit het land waar u in de aanloop naar de Tweede Kamerverkiezing woonde, vul dan hier het land in van waaruit u uw briefstem heeft uitgebracht

Zichtbaar als S001= "Nee" en V004= "Ja"

*V006

Let op: deze vraag gaat over [registratie](#) om te stemmen als kiezer buiten Nederland.

Heeft u belemmeringen ervaren toen u zich registreerde om vanuit het buitenland te stemmen?

Alle respondenten

Hartelijk dank voor het invullen. U kunt de vragenlijst afsluiten door op de knop 'verzenden' te klikken

Colofon

Markteffect B.V.

Schimmelt 46

5611 ZX

Eindhoven

www.markteffect.nl

Disclaimer ©

Dit rapport is gemaakt door Markteffect B.V., exclusief ten behoeve van gebruik door de opdrachtgever(s). Markteffect B.V. en haar werknemers wijzen elke verantwoordelijkheid af betreffende het gebruik van deze rapportage.